

276

1
7

101



M I L I T A I R E I N L I C H T I N G E N D I E N S T



C O M P A G N I E



Van de redactie

kap R.C. de Jong

In de kop van dit artikel kunt U het al zien; er is weer een verandering in de lay-out van INFO-SCOOP. Vanaf nu komen de namen van de auteurs onder het artikel. Daarmee treden zij uit de anonimiteit. Wij zullen dit ook doen met alle ingezonden stukken, die overigens onze redactie (nog) niet overspoelen.

Regelmatig bereikt ons het verzoek om reguliere toezending van INFO-SCOOP. Indien mogelijk zetten wij U direct na Uw verzoek op de verzendlijst. Mocht U zichzelf nog steeds niet op de verzendlijst zien neem dan contact op met 101 MIDCie op het toestelnummer dat in het COLOFON vermeld staat, of direct met het bureau dat de opmaak verzorgt: toestel 4046.

Wapenuitleen

Sinds enige weken is er een verandering in de wijze waarop U bij ons wapens kunt lenen. In de eerste plaats moet U natuurlijk een verzoek hebben ingediend dat door ons positief is beantwoord. Daarnaast hebben met name onze vaste klanten gemerkt dat de op handen zijnde verhuizing van 101 MIDCie tot gevolg heeft dat het lenen van wapens nu meer tijd in beslag neemt. Dit komt doordat onze opslag tegenwoordig op de Koning Willem III kazerne is.

Om teleurstellingen te voorkomen volgt hier de beste wijze waarop U de bestelde wapens en/of andere artikelen bij ons kunt afhalen en inleveren:

U vervoegt zich op de Van Haftenkazerne bij één van de medewerkers van de TICP (Technische Inlichtingen Coördinatieploeg) die, nadat U eventueel andere artikelen heeft in-, of uitgeladen, met Uw voertuig meerijden naar de Koning Willem III kazerne. Daar kunt U de bestelde wapens in ontvangst nemen of inleveren. Na afloop dient U de TICP medewerker even af te zetten op de Van Haftenkazerne.

De extra reistijd die dit met zich meebrengt moet U op ongeveer een half uur stellen. Na de verhuizing van de eenheid zijn al onze eigendommen natuurlijk weer op één lokatie verzameld, en tot die tijd hopen wij op Uw begrip voor het eventuele ongemak.

INFO-SCOOP 7

In dit nummer van INFO-SCOOP kunt U natuurlijk onze vaste items aantreffen.

Zo gaan wij weer in op de laatste ontwikkelingen in het voormalig Joegoslavië en belichten wij als vanouds een wapen dat op één of andere manier een belangrijke rol speelt in de wereld, en deze week is dat de zware mitrailleur KPV.

JOEGOSLAVIË UPDATE

dd 15-06-93

lnt J.P. Duister

Politieke ontwikkelingen

Het gezamenlijke actieprogramma van de VS, Rusland, Frankrijk, Engeland en Spanje om de zes veilige zones (Safehavens) met militaire middelen te beschermen, vindt maar langzaam doorgang. Men heeft besloten dat de veilige zones ieder door 800-900 man beschermd moeten worden.

Concrete daden om tot uitvoering van het actieprogramma te komen is er tot nu toe niet geweest. De enclaves Srebrenica en Zepa worden nu beschermd door respectievelijk Canadezen en Oekraïners, maar afspraken over de stationering van UN-troepen in Gorazde zijn nog niet gemaakt. Gorazde wordt nu belegerd door Bosnisch Servische troepen en gevreesd wordt dat de stad eerst moet vallen voordat UN-troepen zullen worden toegelaten. Inmiddels zijn echter wel de eerste UN-waarnemers in Gorazde gearriveerd. Afspraken over een wapenstilstand en voorwaarden voor een akkoord zijn voor de andere veilige zones, Sarajevo, Tuzla en Bihac nog niet tot stand gekomen.

Rusland heeft aangeboden extra militairen te leveren onder de voorwaarde dat de "rules of engagement", het geweldsmandaat, duidelijk zijn. Het is overigens twijfelachtig of die troepen in de veilige zones ter bescherming van de Moslims zullen worden gestationeerd gezien de oude banden tussen de Russen en Serven. De vraag wie de troepen moet leveren voor de veilige zones is nog steeds niet duidelijk.

De VS hebben toegezegd dat zij de veilige zones vanuit de lucht willen beschermen. Het mandaat voor de luchtmacht beperkt zich volgens de VS tot het beschermen van UNPROFOR indien zij wordt aangevallen. Er bestaat verschil van mening of de Amerikaanse luchtmacht ook ingrijpt indien de Bosnische Serven de Moslims in de beveiligde zones aanvalen. Volgens de VS niet en volgens een aantal Europese landen wel.

De VS zullen tevens 300 militairen stationeren in Macedonië. Daarmee wordt de politiek van de regering Clinton, om uitbreiding van de oorlog in het voormalige Joegoslavië te voorkomen en geen grondtroepen in Bosnië bloot te stellen aan gevaar, bevestigd. De UN zullen tevens 40 waarnemers in Kosovo stationeren om te voorkomen dat daar een zelfde soort conflict als in Bosnië-Herzegovina uitbreekt.

Etnische zuiveringen

De strijd tussen Bosnische Kroaten en Moslims heeft in centraal-Bosnië een nieuwe wending gekregen. Nadat Moslims van de 17e brigade, die voor de helft uit voormalige bewoners van vluchtelingenkampen bestaat die niets te verliezen hebben, de stad Travnik van Kroaten had gezuiverd, bestookten Bosnische Kroaten een hulpkonvooi bestemd voor de Moslimstad Tuzla. Hierbij werden 8 Moslimchauffeurs gedood en de Britse troepen die het konvooi begeleiden waren genoodzaakt terug te schieten. De volgende dag werd het konvooi weer bestookt en bij die gelegenheid doodden de Britten twee Bosnische Kroaten. Bij de Britse troepen in Bosnië bestaat nu de vrees dat de Bosnische Kroaten represailles zullen nemen tegen de Britse troepen. Het Engelse parlement sprak over terugtrekken van de troepen, maar premier Major zei dat hiervan geen sprake kon zijn. Vast staat dat een discussie over de neutraliteit van de UN-troepen is losgebarsten.

Een medewerker van het Rode Kruis in Bosnië zei in een commentaar dat etnische schoonmaak op grote schaal onder begeleiding van de UN de enige oplossing was voor het conflict in Bosnië. Daarmee nam hij afstand van het Vance/Owen plan. De medewerker erkende dat deze oplossing een rampzalige was maar hij zag geen andere uitweg meer. Het concept van veilige zones zag hij slechts als een lapmiddel. De veilige zones zijn te klein en niet levensvatbaar. Ook binnen het diplomatieke korps en het legioen van waarnemers wint het idee van een georganiseerde etnische schoonmaak terrein.

Laatste nieuws

Het Rode Kruis heeft zich officieel gedistantieerd van de uitspraken gedaan door de medewerker in Bosnië.

Op 16 juni kwamen in Geneve de presidenten van Kroatië, Servië en Bosnië bijeen. Samen met Owen en Stoltenberg werd getracht een oplossing te vinden voor het conflict. Het wordt steeds duidelijker dat het Vance/Owen plan van de baan is en dat er gestreefd wordt naar drie etnische staten in een losse federale structuur. Op 17 juni gaf Lord Owen toe dat het Vance/Owen plan mislukt is.

Angola onder de Potugezen

In 1483 voer Diego Cao uit Portugal als eerste Europeaan de Kongo-rivier op en stichtte daar een nederzetting. In eerste instantie ontstond een uitstekende verhouding tussen de Portugese regeringsvertegenwoordigers en de verschillende stamhoofden. Maar door het ontstaan van de slavenhandel verslechterde deze verhouding allengs met als gevolg dat de Portugese grote moeite hadden om gedurende de koloniale periode vaste controle over geheel Angola te bemachtigen. Noord-Angola bijvoorbeeld kon niet eerder dan in 1920 onder effectief Portugees bestuur gebracht worden. Een andere reden voor de geringe macht van de Portugese in Angola was de desinteresse van het Portugese koningshuis. De kroon zag in Brazilië meer mogelijkheden om snel geld te verdienen en de voornaamste economische functie van Angola was dan ook het leveren van slaven aan Brazilië.

Met het verdwijnen van de slavenhandel in 1880 ontstond nieuwe economische bedrijvigheid op de koffie-, rubber- en suikerrietplantages waar de inheemse bevolking onder dwang moest gaan werken. Traditioneel Afrikaanse samenlevingsvormen werden hierdoor vernietigd maar tegelijkertijd werden de verschillen tussen de diverse etnische groeperingen, door de Portugese bewust in stand gehouden zodat er geen gebundeld verzet tegen de koloniale macht kon ontstaan.

De twee belangrijkste etnische groepen in Angola zijn de Mbundus en de Ovimbundus. De Mbundus werkten vaak samen met de Portugese, zij woonden

in meerderheid in de havensteden en "verwesterden" snel. De Ovimbundus woonden in de binnenlanden en werden vanuit het zuiden overgebracht naar de koffieplantages in het noorden om daar dwangarbeid te verrichten. Het land werd opgedeeld in regio's die werden bestuurd door plaatselijke machthebbers. Deze machthebbers hadden, vooral in de binnenlanden, vaak meer macht dan de Portugezen. Deze situatie wijzigde drastisch toen in 1920 de dictator Salazar in Portugal aan de macht kwam hij bepaalde dat Angola haar grondstoffen moest gaan exploiteren. Onder zijn strenge bewind werden strafkampen opgezet en hele bevolkingsgroepen verplaatst om onder dwang de grondstoffen te delven. Op het gebied van de handel werd Angola voor Portugal het land van de ongekende mogelijkheden: het aantal Portugezen in Angola steeg van 10.000 rond 1900 naar 40.000 in 1940 en 340.000 in 1974. Alle belangrijke bestuurlijke functies werden door hen bekleed en de Angolezen werden vooral gebruikt voor het verrichten van dwangarbeid met als gevolg dat velen (500.000) van hen op de vlucht sloegen.

De onafhankelijkheidsoorlog 1961 - 1975

Het georganiseerde verzet tegen het koloniale regime kwam in vergelijking met andere Afrikaanse landen vrij laat vanwege de effectieve verdeel-en-heers politiek van de Portugezen. In de jaren 50 gingen de nationale sentimenten van de Angolese bevolking een steeds grotere rol spelen. In Luanda en de omliggende Mbundu-gebieden waren het de "assimilados" (Afrikanen die op een of andere wijze een goede positie bemachtigd hadden binnen de Portugese bureaucratie) en de intellectuelen, die een eigen Afrikaans-Angolees saamhorigheidsgevoel bij de rest van de bevolking probeerden te kweken. Ook in de binnenlanden trad het

Afrikaans bewustzijn steeds meer op de voorgrond.

In 1956 werd de "People's Movement for the Liberation of Angola" (MPLA) gevormd, onder leiding van Agostino Neto. De MPLA had haar basis in het Mbundu-gebied en in grotere steden als Luanda. Een alternatief voor de MPLA kwam in 1962 met het ontstaan van de FNLA 'National Front for the Liberation of Angola' van Holden Roberto. Deze beweging opereerde vanuit Noord-Angola en de grens met het voormalige Kongo. Vier jaar later werd de UNITA 'National Union for the Total Independence of Angola' opgericht door Jonas Savimbi, een Ovimbundu die oorspronkelijk in de FNLA zat maar deze beweging verliet uit protest tegen de sterke Kongo-invloed. Vanaf het begin waren de nationalistische bewegingen verdeeld langs etnische en regionale scheidslijnen en iedere beweging zocht voor zichzelf internationale steun. De FNLA werd vanaf het begin gesteund door Zaire (voormalig Kongo) en de VS, de MPLA door Cuba en de Sovjet-Unie, UNITA eerst door China en later door Zuid-Afrika en de VS.

In 1961 brak in Angola een opstand uit waarbij 2000 Portugezen en 50.000 Afrikanen om het leven kwamen. In de daaropvolgende oorlog bleek al snel dat de bevrijdingsbewegingen allesbehalve eensgezind waren. Deze rivaliteit had deels te maken met hun verschillende etnische achtergronden maar was vooral een gevolg van de politieke uitgangspunten der bewegingen. De MPLA was marxistisch-leninistisch, de FNLA richtte zich op het westen. De UNITA, oorspronkelijk maoïstisch-socialistisch gooide het in 1969 op een akkoordje met de Portugese bezetter. In ruil voor wapens en logistieke steun vocht Savimbi's organisatie een tijd lang samen met de Portugezen tegen de FNLA en de MPLA. In 1973 weigerde Portugal verdere samenwerking met UNITA en daar China geen steun meer verleende klopte Savimbi aan bij de VS en Zuid-Afrika. De VS besloten naast de FNLA ook de UNITA te steunen. Zuid-Afrika steunde eveneens de UNITA daar zij wilde voorkomen dat de MPLA aan de

macht kwam in Angola. De MPLA steunde namelijk de SWAPO; het bevrijdingsleger van Namibië, dat toen nog in handen was van de Zuidafrikanen. Savimbi (UNITA) verdedigde dit monsterverbond tegenover het zwarte thuisfront met de woorden: "Als je in een rivier vol krokodillen ligt en de duivel steekt zijn hand toe, zou u die dan weigeren?" Savimbi mat zich het imago aan van de laatste bondgenoot van het Westen in Afrika die helemaal alleen het communisme tegenhield. Alle buitenlandse mogendheden leverden grote aantallen wapens en zo werd Angola een ware arena in de Koude Oorlog tussen Oost en West. In de burgeroorlog werd de FNLA verslagen, toen de MPLA met steun van Cuba en de SU in 1975 een grootscheeps en succesvol offensief inzette. UNITA wist zich slechts te handhaven in de afgelegen gebieden.

Een onafhankelijk Angola.

De Portugezen raakten op den duur oorlogsmoe. Zij vochten niet alleen in Angola maar ook in Mozambique en Guinee-Bissau. Het militaire regime dat in 1974 de macht had gegrepen wilde van Angola af. Na veertien jaar strijd verlieten de Portugezen in 1975 Angola. Het bestuur werd overgedragen aan die partij of partijen die op 11 november in de hoofdstad Luanda zou(den) zijn. Slechts een partij, de MPLA, was aanwezig. De UNITA was er niet in geslaagd tijdig Luanda te bereiken en dus werd de regeringsmacht in handen gelegd van de MPLA. Neto werd de eerste president en voerde tot 1979, toen hij plotseling tijdens een bezoek aan Moskou stierf, een waar schrikbewind. Voor de onafhankelijkheid waren de guerillabewegingen door een gemeenschappelijke vijand nog enigszins met elkaar verbonden maar na het vertrek van de Portugezen werden zij in alle opzichten vijanden van el-

kaar. Door de burgeroorlog werd het land in een ontredde toestand gebracht. Vooral de noordelijke en zuid-oostelijke binnenlanden werden door honger en onderlinge strijd geteisterd. De gevechten eisten naar schatting 600.000 levens.

Na een aantal oorlogsjaren groeide bij iedereen het verlangen naar vrede. Er waren enige pogingen in de goede richting maar uiteindelijk greep de veiligheidsraad in met resolutie 626 van december 1988. Op basis van deze resolutie werd besloten dat de Cubaanse troepen die de MPLA steunden, zich zouden terugtrekken en dat aan Namibië, binnen afzienbare tijd, haar onafhankelijkheid zou worden gegeven. Op verzoek van de regeringen van Cuba en Angola besloot de Veiligheidsraad op 20 december 1988 om UNAVEM (United Nations Angola Verification Mission) op te richten. In eerste instantie moest UNAVEM de overeengekomen terugtrekking van de ca. 50.000 Cubaanse militairen verifiëren.

Op 31 mei 1991 werd na bemiddeling van de Portugese regering en Amerikaanse en Sovjet-waarnemers in het Portugese Estoril een vredesakkoord gesloten tussen de Angolese regering en de UNITA. De huidige leiders (Eduardo dos Santos van de MPLA en Jonas Savimbi van de UNITA) kwamen een wapenstilstand overeen, gingen akkoord met de demobilisatie van paramilitaire strijdkrachten, met de oprichting van een nieuw nationaal leger en formuleerden de nieuwe grondslagen van het toekomstige Angola.

De controle op de naleving van de wapenstilstand kwam onder leiding te staan van een politiek-militaire commissie (CCPM) waarin beide partijen zitting hadden. Er was veel kritiek op deze overeenkomst bijv. van Amnesty International: "Iedere partij kan een veto uitspreken tegen maatregelen die mogelijk haar politieke belangen op korte termijn kunnen schaden."

Met de vredesakkoorden van Estoril eindigde UNAVEM 1, zoals de missie nu werd genoemd, en werd UNAVEM 2 opgericht, die moest rapporteren aan

de CCM over de voortgang van de vredesregeling.

Door de ondertekening van het vredesakkoord kwam in het door hongersnood en strijd geteisterde Angola de weg vrij voor politieke, economische en sociale hervorming. Maar ondanks het vredesakkoord weigerde de VS de wapenhulp aan UNITA onvoorwaardelijk stop te zetten (50 miljoen dollar voor 1991). De Angolese regering kwam hierdoor zwaar onder druk te staan omdat de Sovjet-Unie vanwege de eigen binnenlandse problemen, geen wapens meer leverde aan de regering terwijl de UNITA wel bevoorrad werd. Het gevolg was dat de Angolese regering niet veel onderhandelingsruimte had toen de UNITA haar eisenpakket op tafel legde zonder harde garanties te geven voor bijvoorbeeld het opgaan van haar milities in een nationaal leger. Een ander probleem bij de onderhandelingen was het tijdstip van de algemene verkiezingen. De UNITA wilde binnen twee jaar een stembusgang, de MPLA wilde liever 4 a 5 jaar wachten om geen nederlaag te riskeren daar zij vanwege de armzalige economische toestand onvoldoende steun had van de bevolking. De MPLA wilde meer tijd om een klimaat te scheppen waarin de mensen moesten leren zich politiek te organiseren in een partij, waarmee zij (de MPLA) dan misschien een coalitie kon vormen. Uiteindelijk werd onder druk van de VS en VN besloten om de verkiezingen eind september 1992 te houden.

"Volta a sorrir Angola...." ("Angola glimlacht weer") luidde de slogan van de eerste democratische verkiezingen in Angola gehouden op 29 en 30 september 1992. Tegen alle verwachtingen in won de MPLA o.l.v. Dos Santos de parlementsverkiezingen met ruim 53% van de stemmen, tegen 34% voor UNITA. Jonas Savimbi verloor de presidentsverkiezingen met bijna 10% verschil van Dos Santos. Nadat vele internationale waarnemers al hetzelfde hadden verklaard, lieten ook de Verenigde Naties weten de verkiezingen, ondanks vele onregelmatigheden en organisatorische tekortkomingen, als "over het algemeen vrij en rechtvaardig" te beschouwen.

Na de verkiezingen liep de situatie snel uit de hand. Het was overduidelijk dat het gedrag van Savimbi, die rekende op een overwinning en dus de uitslag niet accepteerde, tijdens de campagne van de UNITA de spanningen zo had doen oplopen dat een enkele vonk genoeg was om het kruitvat tot ontploffing te brengen. Beschuldigingen van fraude, gewelddadige incidenten en een geleidelijke versterking van de militaire posities deden de bom ontploffen op 31 oktober. In een aantal steden, met name Luanda, Huambo en Benguela werd met zware wapens gevochten tussen de UNITA-aanhangers en de oproerpolitie gesteund door aanhangers van de MPLA-de regeringspartij. In Luanda werd de UNITA de stad uitgedreven, maar dat gold voor vele andere plaatsen en plattelandsdistricten. Tot de door UNITA bezette gebieden behoren grote delen van het platteland in het noord-oosten, die van economisch belang zijn vanwege de diamant die daar gedolven wordt.

De precieze bedoelingen van UNITA-leider Jonas Savimbi waren niet geheel duidelijk. Hij heeft eind vorig jaar de VN laten weten alsnog de verkiezingsuitslag te accepteren, al bleef hij bij zijn beschuldiging van fraude. De vraag is of hij werkelijk dacht met geweld alsnog de alleenheerschappij te kunnen vestigen, of dat hij nu probeert een machtsdeling af te dwingen onder gunstiger voorwaarden. Ook kan men niet uitsluiten dat er helemaal geen strategie aan het UNITA-optreden ten grondslag ligt. Of dat de chaos en het geweld het gevolg zijn van ad hoc-acties die voortkomen uit frustraties over niet ingeloste verwachtingen.

De Veiligheidsraad veroordeelde, zonder een schuldige aan te wijzen en zonder en zonder verdere stappen aan te kondigen, het geweld en riep alle partijen op zich aan de akkoorden en de verkiezingsuitslag te houden. Ondersecretaris-generaal Goulding vloog naar Angola om het vredesproces terug op de rails te zetten, maar hij boekte weinig resultaat. Al eerder waren bemiddelingspogingen van de Zuidafrikaanse mi-

nister van Buitenlandse Zaken op een fiasco uitgelopen omdat de Angolese regering een diep wantrouwen bleef koesteren tegen Pretoria dat jarenlang openlijk UNITA steunde.

Beide partijen leken in principe bereid een grotere rol van de VN te accepteren, maar een concrete vorm moest daarvoor nog worden gevonden. Dos Santos heeft gezegd zo snel mogelijk een nieuwe regering te willen vormen op basis van de verkiezingsuitslag. Savimbi zei bereid te zijn tot de vorming van een regering van nationale eenheid, nadat de VN, Zuid-Afrika en Portugal druk op hem hadden uitgeoefend om plaats te nemen aan de onderhandelingstafel. Maar hoewel hij in november vorig jaar stelde bereid te zijn tot een staakt-het-vuren en een voortzetting van de onderhandelingen, bleef hij in de praktijk weigeren de verkiezingsuitkomst van eind september te erkennen. Omdat Savimbi (UNITA) zich waarschijnlijk realiseerde dat bij nieuwe verkiezingen de overwinning van Dos Santos nog wel eens groter zou kunnen zijn dan in september, leek het voortzetten van de strijd om zo de militaire positie van UNITA te verbeteren, het enige alternatief om de macht in Angola te verwerven.

Begin 1993 werd, in Addis Abeba, eindelijk begonnen met vredesonderhandelingen. De gevechten tussen beide partijen hielden echter aan. De regering van Dos Santos was tot geen enkele concessie bereid zolang Unita geen staakt-het-vuren wilde accepteren. UNITA stelde dat zij hiertoe niet bereid was zolang de oproerpolitie, waar de regering de beste soldaten had onder gebracht om zo de internationale demobilisatieafspraken te omzeilen, niet werd ontbonden. De komst van beide partijen naar Addis Abeba was slechts om hun bereidheid tot onderhandelen te tonen. In werkelijkheid hadden geen van beide de intentie een einde te maken aan de gevechten, omdat beiden dachten de strijd wel in hun voordeel te kunnen beslissen. De onderhandelingen stokten dan ook.

Het werd steeds duidelijker dat UNITA haar militaire operaties wilde voortzetten om haar positie zo sterk te maken dat de voorwaarden voor verdere vredesonderhandelingen door haar zouden kunnen worden gedicteerd. Savimbi en zijn 60.000 strijders beheersen nu ca. 70% van het land. De vraag was dan ook in hoeverre de internationale gemeenschap bereid zou zijn om het bewind van Dos Santos te steunen in haar strijd tegen UNITA. De VN was in ieder geval bereid het mandaat dat eind april afliep te verlengen.

Unita dat toch ook rekening diende te houden met het verlies van de nodige internationale "goodwill", verscheen pas weer aan de onderhandelingstafel nadat de VN een resolutie had aangenomen waarin zij het huidige optreden van UNITA veroordeelde en waarin werd bedreigd met niet nader genoemde maatregelen. Medio april 1993 werden de onderhandelingen in Abidjan (ivoorkust) hervat. Unita kwam met een plan waarin o.m. gesproken werd over het instellen van een overgangsregeling en de decentralisatie van het bestuur. De eerste reacties uit Luanda waren echter negatief. De regering wilde zich de voorwaarden niet laten dicteren en de gevechten gingen ondertussen gewoon door.

Actuele Situatie

De onderlinge strijd tussen UNITA-aanhangers en regeringsgezinden duurt nog steeds voort. De 700 man van UNAVEM 2 hebben zich inmiddels teruggetrokken in Luanda omdat het in de rest van het land te onveilig was. Het mandaat van UNAVEM 2 dat afliep op 31 mei 1993 is inmiddels verlengd met 45 dagen en het wachten is nu op een nieuwe wapenstilstand zodat de vroegere werkzaamheden weer kunnen worden hervat. De 12 Nederlandse militairen zijn inmiddels weer terug in Nederland en op dit

moment bestaat de Nederlandse militaire vertegenwoordiging in het kader van UNAVEM 2 uit 4 militairen.

Ingezonden stuk door elnt de Vries S2 C.V.V.

14,5 mm KPV

kap R.C. de Jong

Zware jongen

De russische "Krupnokalibernyy Pulemet Vladimirova tankovyy" 14,5 mm zware mitrailleur is in elk opzicht een zware jongen. Zwaar in gewicht en kaliber, maar vooral in uitwerking. De KPV is vlak na de tweede wereldoorlog ontworpen door Vladimirov, speciaal om de high velocity patroon te kunnen verschieten die was ontwikkeld voor het PTRD-41, Degtyarev anti-tankgeschut.

Het KPV ontwerp moest een eenvoudige produktie mogelijk maken, en het resultaat was een robuust wapen van zeer hoge kwaliteit met eigenschappen die nieuw waren voor de wapenontwerpen van de voormalige Sovjet Unie.

Hoewel het wapen eigenlijk ontworpen was als luchtdoelmitrailleur, bleek het uitermate geschikt voor gebruik als boordmitrailleur voor pantservoertuigen en tanks. Bij montage steekt het wapen bijvoorbeeld minder naar binnen dan de lichtere Browning .50 mitrailleur die in het westen in gebruik is, en het gebruik van schakelbandmunitie die zowel links als rechts aangevoerd kan worden, maakt nog meer toepassingen mogelijk. Nadeel is de wat omslachtige manier waarop de loop verwisseld moet worden, maar het is moeilijk om met een 135 cm lange loop een eenvoudiger ontwerp te maken.

Het uiterlijk

De KPV is een 2006 mm lange, 49,1 kg zware mitrailleur. De loopmondung heeft het kenmerkende "trechtertje" als mondingsvlamdemper. Tevens is er een "booster" bij de monding aangebracht die een belangrijke functie heeft in de werking van het wapen. Deze booster ziet er uit als een kleine verdikking op het einde van de loop, juist achter de mondingsvlamdemper.

De loop is verwisselbaar en is daarom voorzien van een handgreep. De doosgroep is zonder echte kenmerken of opbouw. Het wapen kan zonder gereedschap uiteengenomen worden voor onderhoud en/of loopwissel.

Werking

De KPV is een mitrailleur die werkt volgens het principe van de korte terugslag met gashulp. Deze werking vraagt om wat extra uitleg.

Het wapen is zo geconstrueerd dat de loop in een mantel is opgehangen waarbinnen hij is staat is om voor-, en achteruit te bewegen. Voor het schieten drukken de afsluiterveren alles in zijn voorste stand. Door het schot ontstaat de verwachte terugslag. Deze terugslag zorgt ervoor dat de afsluitergroep naar achteren gaat. Op het moment dat de kogel de gasaftap bij de loopmondung bereikt worden de ontsnappende gassen opgevangen in de "booster" die de loop naar achteren duwt. Dit geeft het "extra zetje" dat nodig is om de hele afsluitergroep in staat te stellen de gebruikte huls uit te werpen en de volgende patroon aan te voeren.

De zware patroon voor de KPV zorgt voor een enorme kamerdruk. Als deze volledige druk gebruikt zou worden voor het uitwerpmechanisme zouden er gevaarlijke situaties ontstaan. Daarom hebben loop en afsluitergroep beide een vrije slag van ongeveer 5 mm. De kamerdruk is dan inmiddels zover afgenomen dat de werking van het wapen veilig kan verlopen.

Op het moment dat de afsluiter naar achteren komt wordt, door deze beweging, de volgende patroon door klauwen uit de schakelband getrokken. Deze patroon wordt, als de afsluiter de achterste stand bereikt, door een hefboom naar beneden gedrukt waarbij de nieuwe patroon de oude huls uitwerpt. Er is in de werking een bijzonderheid. De afgevuurde huls wordt in principe aan de onderzijde uitgeworpen door de volgende patroon maar dit zou bij enkelschots gebruik of bij de laatste patroon uit de schakelband voor problemen zorgen. Daarom is er nog een veer aangebracht die de hefboom voor de patroonaanvoer extra ver in kan drukken (indien nodig). Is er nu geen nieuwe patroon om de oude huls weg te drukken, dan wordt dit alsnog gedaan door de hefboom die anders de nieuwe patroon zou aanvoeren.

Toepassingen en gebruikers

De KPV is in gebruik als boordmitrailleur voor tanks en pantservoertuigen als BRDM's, maar kan ook als luchtdoelmitrailleur gebruikt worden.

Met name voor dit laatste gebruik bestaan er getrokken opstellingen voor één, twee of vier KPV-mitrailleurs. Deze zijn respectievelijk bekend onder de namen ZPU-1, ZPU-2 en ZPU-4. Deze ZPU configuraties zijn zeer intensief gebruikt in Noord Vietnam tijdens de oorlog aldaar.

Zowel de KPV als ZPU's zijn in gebruik bij de strijdkrachten van de voormalige Sovjet Unie, het voormalig Warschau pact, Cambodja en China. Deze laatste maakt de mitrailleur en de onderstellen overigens zelf.

Technische specificaties

Patroon	14,5 mm
Werking	terugslag met gashulp
Patroonaanvoer	schakelband
Gewicht	49,1 kg
Lengte	2006 mm
Richtmiddelen	keep/ korrel
Mondingssnelheid	1000 m/s
Vuursnelheid	600 sch/min
Fabrikant	staatsfabrieken voorm. Sovjet Unie (China)
Status	uit productie maar volop in gebruik

COLOFON

INFO-SCOOP

Is een tweewekelijkse uitgave van

101 MIDCie
Van Haeftenkazerne
MPC 12 B
Postbus 9020
7300 EB Apeldoorn

Telefoon:

ptt 055 - 574042
mdtn 573 - 4042
fax 4048

Redactie:

maj L. Hakvoort
kap R.C. de Jong
tlnt J.P. Duister

Vormgeving:

101 MIDCie

INFO-SCOOP wordt verzonden aan de secties 2 van bataljons en brigades alsmede al die onderdelen van de Koninklijke Landmacht welke functioneel belang hebben bij actuele informatie.

Zij die INFO-SCOOP nog niet ontvangen maar dit wel wensen kunnen hierover contact opnemen met 101 MIDCie op bovenstaand telefoonnummer onder opgaaf van redenen waarom zij INFO-SCOOP wensen te ontvangen.

VERZENDLIJST

C 1 LK
CS 1 LK
G1 1 LK
G2 1 LK
G3 1 LK
G4 1 LK
G6 1 LK

C STCOGP 1 LK

DOAI

STCIE 1 LK

SIE CONTROLLER

SIE COMMUNICATIE

T.A.V. KOL OUDWATER

1 DIV "7 DEC"

STSTCIE 1 DIV "7 DEC"

T.A.V. SIE G2

12 MECHBRIG

STSTCIE 12 MECHBRIG

41 PAINFBAT

101 TKBAT

11 AFDRA

12 BRIGPAGNCIE

13 BEVOICIE

12 HRSTCIE

12 BRIGGNKCIE

T.A.V. SIE G2

T.A.V. SIE S2

T.A.V. SIE S2

T.A.V. SIE S2

13 MECHBRIG

STSTCIE 13 MECHBRIG

17 PAINFBAT

11 TKBAT

12 AFDVA

13 PAGNCIE

12 BEVOICIE

13 HRSTCIE

13 BRIGGNKCIE

T.A.V. SIE G2

T.A.V. SIE S2

T.A.V. SIE S2

T.A.V. SIE S2/3

52 PAINFBRIG

101 DIVVAGP

STSTBT 101 DIVVAGP

154 AFDVA

109 BTVA

101 AMBT

T.A.V. SIE G2

T.A.V. SIE S2

T.A.V. SIE S2/3

104 VERKBAT

102 EOVCIE

4 DIV

STSTCIE 4 DIV

41 LTBRIG

STSTCIE 41 LTBRIG

103 VERKBAT

42 PAINFBAT

41 TKBAT

41 AFDVA

41 PALUABT

41 PAGNCIE

41 BEVOICIE

41 HRSTCIE

41 BRIGGNKCIE

125 HRSTCIE

T.A.V. SIE S2

T.A.V. SIE G2

T.A.V. SIE S2

T.A.V. SIE S2

T.A.V. SIE S2

T.A.V. SIE S2

T.A.V. SIE S2/3

42 MECHBRIG

STSTCIE 42 MECHBRIG

T.A.V. SIE S2

43 PAINFBAT T.A.V. SIE S2
 59 TKBAT T.A.V. SIE S2
 42 AFDVA T.A.V. SIE S2/3
 43 PAGNCIE
 42 BEVOCIE
 42 HRSTCIE
 42 BRIGGNKCIE

43 MECHBRIG T.A.V. SIE G2
 STSTCIE 43 MECHBRIG

45 PAINFBAT T.A.V. SIE S2
 42 TKBAT T.A.V. SIE S2
 43 AFDVA T.A.V. SIE S2/3
 42 PAGNCIE
 43 BRIGGNKCIE

102 DIVVAGP T.A.V. SIE S2
 STSTBT 102 DIVVAGP

53 PAINFBRIG T.A.V. SIE S2

11 LUMBLBRIG T.A.V. SIE S2
 STSTCIE 11 LUMBLBRIG

11 INFBATLUMBL T.A.V. SIE S2
 12 INFBATLUMBL T.A.V. SIE S2
 11 MRCELUMBL
 11 BEVOCIELUMBL
 11 HRSTCIELUMBL
 11 GNKCIELUMBL
 11 GNCELUMBL
 SCHOOLEHD LUMBL T.A.V. SIE S2

5 DIV COMMANDO ACHTERGEBIED

101 LUAGP T.A.V. SIE S2

STSTDET 101 LUAGP
 15 AFDPALUA T.A.V. SIE S2
 25 AFDPALUA T.A.V. SIE S2
 105 LUABT

101 GNGEVGP T.A.V. SIE S2

STSTCIE 101 GNGEVGP
 102 BOUWMACHCIE
 105 VOUWBRCIE
 107 KAUCIE
 101 NBCCIE
 11 GNBAT T.A.V. SIE S2
 41 GNBAT T.A.V. SIE S2

101 VBDGP T.A.V. SIE S2

STSTDET 101 VBDGP
 11 VBDBAT T.A.V. SIE S2
 41 VBDBAT T.A.V. SIE S2
 106 VBDBAT T.A.V. SIE S2
 108 VBDBAT T.A.V. SIE S2

LLC T.A.V. SIE S2

STSTCIE LLC
 102 GNKGP T.A.V. SIE S2
 103 GNKBAT T.A.V. SIE S2

105 TBAT T.A.V. SIE S2
 101 MATVZGBAT T.A.V. SIE S2
 111 MATVZGBAT T.A.V. SIE S2
 102 APLBAT T.A.V. SIE S2
 103 APLBAT T.A.V. SIE S2

KCT T.A.V. SIE S2

STSTVZGCIE KCT
 104 WRNVERKCIE
 108 COTRCIE
 SCHOOLINSTRCIE T.A.V. SPECGP INL

101 BAT KMAR T.A.V. SIE S2/3

CO NL TR S/H

GPH T.A.V. SIE S2

STSTSQ GPH
 LOGSQ GPH
 298 SQ
 299 SQ
 300 SQ

CVV T.A.V. SIE S2

SMID

DOKL AFD I & V T.A.V. PINL
 SIE MV-3 T.A.V. MAJ BEEKMAN

111 CIDET

449 CIDET
 SIE MV T.A.V. AOO BLOK

450 CIDET

451 CIDET

NTC T.A.V. SIE G2

PMC GLD/FLD

COKL

OCI T.A.V. ORTAC
 VOC T.A.V. INSTRGP VV

DEFENSIE LEERGANGEN T.A.V. LKOL SLEZAK

STAF MDD

GWK MDD APeldoorn

IGK

T.A.V. LKOL DE VRIES

REDACTIE

"DE ONDEROFFICIER" T.A.V. AOO PAULUS

1 (BE) LK

GCK T.A.V. SIE S2/3